

Gaja Kos

Amadea Kovič: Zakaj pa ne?

Ilustrirala Tanja Komadina.

Ljubljana: Mladinska knjiga (Zbirka Sinji galeb; 328), 2011.

Tako knjižna zbirka Sinji galeb kot tudi Odisej ob uveljavljenih domačih in tujih avtorjih kdaj pa kdaj postrežeta tudi s prvenci izrazito mladih avtorjev. Pred leti si je prostor v Odiseju izborila Asja Hrvatina z romanom *Od RTM do WTF*, ki je bil v drugi izdaji pospremljen s pripisom Slovenski otroci s postaje Zoo, med izrazito mlade avtorje pa smemo in moramo šteti tudi Amadeo Kovič, avtorico srednješolskih let, ki je dnevniški roman z dobro zadetim in živahnim, na prvi pogled tudi nekoliko uporniškimi, izzivalnim ali jezikajočim naslovom napisala še kot osnovnošolka ter na prizorišče domače mladinske književnosti prijadrala na krilih Sinjega galeba. Zakaj pa ne – kaj? In kdo, kje, kdaj, kako ...?

Protagonistka, torej "avtorica" dnevnika, je petnajstletnica, ki se je znašla med osnovnošolsko in srednješolsko kariero; ti ločujejo samo še poletne počitnice. Prelomnica, pospremljena s sladkim pričakovanjem in trpkim strahom, čeprav ima punca natančno izdelane cilje za prihodnost – zatrdno ve, da se noče reinkarnirati kot gekon ali ostriga, tako kot ve tudi, kaj bi ji ustrezalo v nekoliko bolj verjetni in kratkoročni prihodnosti: "Imela bom prekrasno službo, v kateri se mi ne bo treba preveč pretegniti, npr. službo fotomodela ali pa učiteljice likovnega pouka. Pri tem delu se ti ni treba fizično naprezati, kar se mi zdi velik plus. Frocem daš voščenske in papir, vsakih pet minut preveriš, če ti je kakšen mulc pobegnil skozi okno ali na rit prilepil nalepko s smeškom, in to je to." Živi z mamo, ki ima težave s tipi, s teto, ki ima težave z možem, in z mačko Bombažko (ki takšnih težav nima). To, da sta obe ženski feministično našpičeni, je bržkone logična posledica njunih klavnih odnosov z moškimi. Nekje sicer obstaja tudi oče, toda niz ljubkovalnih nazivov: "glista od mojega fotra", "gnusna spaka" in tip, ki "onesnažuje naš tuš s svojimi glivicami", je bolj ali manj vse, kar izvemo o njem. Po drugi strani se v protagonistino

življenje prikrade Martin, ki je deležen izbora superlativov z druge strani vrednostne lestvice.

Tako je, *Zakaj pa ne?* je (seveda?) vsaj deloma ljubezenski roman. In roman o odraščanju najstnice oziroma najstnikov, v katerem (seveda?) ne manjka izbor za mis (revije Teenage girl), morska romanca, klicanje duhov na pokopališču, žuri, zaljubljanje in odljubljanje, prepovedani nočni izhodi in podobno, vse to v klasično najstniško pretirani, predimenzionirani varinoti. Na prvi pogled pričakovan nabor prigod, epizod in scen spod peresa najstniške avtorice. Pač – tudi na drugega. A vendarle je tu še mamina kandidatura za poslanko v parlamentu, ki hčeri odžira mamo, kar ima v prvi fazi sicer za posledico predvsem napeto pričakovanje mamine prve poslanske plače, v drugi pa nekaj malega žalosti in nekaj več osamljenosti. Ali obratno. To je tista plat, ki daje knjigi nekaj globine. Toda še pomembneje je, da je besedilo kljub prevladujoči površinskosti (ali prav zaradi nje) živahno, predvsem pa lepo izčiščeno. Kak dodaten minus po drugi strani prispeva nekoliko pretirana ploskost nekaterih stranskih likov (protagonistkininih prijateljic, navsezadnje pa tudi Martina) in kakšna že nekoliko ponošena izjava tipa: “Šit, kako se bom pravočasno uredila v samo nekaj urah?”, a po drugi strani je avtorica nemara celo najmočnejša ravno v izvirnih, posrečenih in slikovitih primerjavah, kot so na primer: “Skratka, to, kar hočem povedati,” tu je dobil njen glas prizvok drsenja zakrivljenega noža iz nožnice ...” Ali: “Ima hujši hišni pripor kot ribica v akvariju ...” Ali: Kristina ima izraz nekoga, ki “ [...] so mu pravkar povedali, da mu je avto odpeljal pajek, žena je vložila zahtevo za ločitev, sin pa je oznanil, da se bo poročil s svojim psihiatrom.” Prav v primerjavah tiči tudi avtoričin smisel za humor, ki je nasploh tisto, kar bralca, ko se utegne že nekoliko zasičiti z lakiranjem nohtov in podobnim, vsakič znova odločno potegne naprej. Ker je, kot vemo, humor bolj redkost kot stalnica, je toliko bolj dragocen in je razveseljivo, da se ga goji.

Dobra (bržkone uredniška) poteza je bila tudi odločitev za obliko ilustriranega romana; črno-bele ilustracije Tanje Komadina pridajo svoje k živahnosti in delo dinamizirajo, poleg tega prispevajo k zračnosti. Pojavljajo se v različnih oblikah, deloma kot vinjete, deloma kot polstranske, celostranske ali dvostranske ilustracije, pa tudi kot strip, ne glede na svojo obliko pa so večkrat domiselni ali duhoviti komentar besedila oziroma njegov dodatek.

Zakaj pa ne?, roman, v katerem je tu in tam moč čutiti kak oddaljen odmev, drobec, vzdušje ali potezo tete Magde Svetlane Makarovič, pa pisanja Janje Vidmar in Dese Muck (ali pač samo naključne podobnosti in sorodnosti), sicer (še) ni delo s kakšnim posebnim presežkom, a ima

to prijetno lastnost, da s svojo zabavnostjo in energičnostjo vendarle pritegne in potegne. Kot takšen je, sploh ob morebitni prihodnji razširitvi doživljajskega sveta, tudi dober obet za prihodnost. In če se ob nekaterih prvencih, pa ne samo prvencih, lahko upravičeno vprašamo, zakaj jih je bilo sploh treba izdati oziroma zakaj se ni pred tem kdo vsaj malo bolj pomujal okoli besedila, si ob romanu Amadee Kovič rečemo: "Zakaj pa ne?"